

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

Lokalhistorie i Avedøre og Hvidovre
www.hvidovrelokalhistorikeselskab.dk

Til
planteamet@hvidovre.dk

Hørings svar vedr. Helhedsplan for Hvidovre Bymidte

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab udtaler følgende:

Hver generation sætter sit præg på byens udvikling og efterlader sig derved spor i lokalhistorien. Bymidten er i sig selv et tydeligt eksempel herpå. På lidt mere end 100 år er området blevet forandret fra landbrugs-/bondeland til bymidte. Villabebyggelse i forskellig udformning er kommet til i kvarteret, der bærer Risbjergnavnet. Risbjerggård har været et samlingssted for arrangementer gennem mange årtier. Et rådhus er kommet til og senere et hovedbibliotek og et medborgerhus. Således vil udviklingen/lokalhistorien kunne aflæses i områdets øjeblikkelige fremtræden.

Udviklingen kan ikke og skal ikke stoppes. Hvidovre skal ikke være en "museumsby", men skal heller ikke blive historieløs ved at fornægte den historiske udvikling, byen har gennemgået.

Inden der træffes afgørende beslutninger om Hvidovre fremtidige bymidte er det vigtigt nøje at overveje og træffe bevidste valg om, hvilke historiske træk, der skal bevares for eftertiden.

I lokalhistorisk forstand er Risbjerggård et lokalhistorisk "monument", der i mange borgeres bevidsthed har en status på linje med Hvidovre Kirke, Rytterskolen, Kettevejsskolen (Sønderkærskolen) Strandmarksskolen osv.

Hvis det politisk besluttet at bevare Risbjerggård i sit ydre, skal der tages stilling til hvilken udgave, der skal bevares – Risbjerggård anno ????. Risbjerggård fremstår i dag som en dårlig vedligeholdt bygning. Set udefra er Risbjerggård sunket i jorden i forhold til det omkringliggende terræn, fortov og vej. Risbjerggård har også tidligere haft en anden tagbeklædning.

Hvis Risbjerggård bevares i sit ydre, må Risbjerggård ikke komme til at fremstå som et historisk levn i Bymidten. Risbjerggård som bygning/"monument" må ikke komme til at fremstå som malplaceret og uharmonisk tilpasset ny bebyggelse.

Det bør nøje overvejes om det er "monumentet" Risbjerggård, der i folks bevidsthed skal bevares, eller det måske snarere er begrebet "Risbjerggård" og minderne fra livet indenfor på Risbjerggård, der skal lægges vægt på og bevares.

For rigtig mange borgere og for flere generationer rummer Risbjerggård oplevelser og minder om kro, baller, danseskole, teaterforestillinger, koncerter, politiske møder, HIPS-tiden og Hvidovre-rock. På Risbjerggård har mange fundet deres ægtefælle, knyttet livslange venskaber, fået deres første kys. Alle disse minder knytter sig til det, der er foregået inde på Risbjerggård.

Hvis man forfølger denne tanke, så vil det vigtigste være at istandsætte og bevare Risbjerggårds indre som en indvendig tidslomme med sal, scene, balkon, keglebane, foyer mv. Vil man i tilknytning hertil bevare mindet om Risbjerggårds ydre, kunne man i en ny foyer ud mod Hvidovrevej lave et vægmaleri med Risbjerggård som motiv, gerne i fuld størrelse. På den måde vendes den nuværende facade indad, og Risbjerggårds facade bevares som vægmaleri.

Risbjerggård som en del af kulturarven kan derved leve videre som en vigtig del af Hvidovres identitet og historie.

Rådhuset, Hovedbiblioteket og Medborgersalen fortæller historien om kommunens udvikling gennem de seneste 60 år og bør derfor fremstå synlige fra Hvidovrevej. Dette er i forslaget tilfældet for så vidt angår Hovedbiblioteket og Medborgersalen.

Rådhuset, som byens politiske og administrative centrum, bør også fremover stå tydeligt i bybilledet og fuldt synligt fra Hvidovrevej. Derfor mener vi ikke, at der skal placeres byggeri (boliger/butikker) mellem Rådhuset og Hvidovrevej. I respekt for Rådhuset som "Byens Hus", bør der ikke bygges højere end Rådhuset i den nye Bymidte. Herved sikres også fortsat udsigt fra Rådhusets tagetage til hele Hvidovre.

Selskabet har indhentet en museumsfaglig vurdering af dette høringssvar fra Selskabets samarbejdspartner, Forstads Museet. Forstads Museets udtalelse vedlægges.

Med venlig hilsen

På bestyrelsens vegne

Ole Asbjørn Petersen

formand

29.11.2016

Til

Hvidovre Lokalhistoriske Selskab

På vegne af Forstadsmuseet vil jeg takke for det store engagement i Hvidovres historie og bygningsarv, som selskabet udviser gennem sit høringssvar til 'Helhedsplan for Hvidovre Bymidte'.

Foranlediget af selskabets ønske om en faglig vurdering af høringssvaret skal jeg i det følgende redegøre for Forstadsmuseets holdning til Risbjerggård og bymidten - og dermed til indholdet i selskabets høringssvar.

Det er Forstadsmuseet magtpåliggende at værne om kvalitetene i Hvidovres bygningslandskab og sikre, at det også i fremtiden vil være muligt at aflæse historiens gang i bygningsmassen.

Med 'Helhedsplan for Hvidovre Bymidte' har Hvidovre Kommune taget initiativ til grundlæggende at forandre kommunens historisk betingede centrumløshed ved at arbejde for at udvikle et 'centralsted' med potentiale til at påvirke Hvidovres identitet.

Bymidstens indlysende centrum er fællesskabets hus, Rådhuset. Det bærer historien om det demokrati og den velfærd, som Hvidovre var med til at folde ud gennem det 20. århundrede. Den fortælling underbygges også af Medborgerhuset, der illustrerer det fuldt udfoldede velfærdsamfunds drøm om borgerfacilitering.

Bymidstens østlige del er domineret af Risbjerggård, som er ene om at formidle den ældre historie i området. Her er tidsdybden stor- ikke blot i kraft af bygningens alder – men også i kraft af, at bygningen illustrerer hele den landbrugsfortid, som lagde grundlaget for Hvidovre.

Risbjerggård er også bærer af Hvidovres landliggerkultur illustreret gennem kunstnerne, der boede der omkring 1920, af forlystelseshistorien gennem beværter- og værtshushistorien og teater- og musikaktiviteterne, der har fundet sted dér siden 1920-erne. Ved at lægge navn til flere veje og institutioner i det mest kendte af kommunens villakvarterer har gården sat markante spor.

Også i den politiske historie har Risbjerggård spillet en central rolle. Fra socialdemokratiets og tilflytternes sejrsfest i 1925 til nazistpartiets møder under Besættelsen og fra partimøder i

Historiens Hus
Alarmpladsen 3
2650 Hvidovre
3649 0030

forstadsmuseet.dk

Cirkusmuseet
Hovedporten 6
2650 Hvidovre
3649 0030

cirkusmuseet.dk

Pilegården
Korsdalsvej 136
2605 Brøndby

Rytterskolen
Hvidovre Kirkeplads 1
2650 Hvidovre

efterkrigstiden til aktionsprægede politiske aktiviteter i kølvandet på ungdomsoprøret har Risbjerggård dannet rammen.

Bygningen fremtræder i dag i sit ydre misligholdt og signalerer en forunderlig ligegyldighed over for den lange fortid, der er basis for det nuværende Hvidovre.

Risbjerggård er i sin helhed et vigtigt bygningsmonument i Hvidovre.

Risbjerggård rummer, som Lokalhistorisk Selskab påpeger, to hovedelementer: Det gamle stuehus og salen med glassal, balkon og scene samt den underliggende keglebane.

Den immaterielle kulturarv, som Risbjerggård bærer i kraft af sin lange og komplekse rolle, er ikke mindre væsentlig end den materielle, og bevaringsindsatsen skal forholde sig til begge typer kulturarv.

Hvis, som Lokalhistorisk Selskab opererer med, der kan/skal gradueres mellem bevaringsværdierne i bygningskompleksets dele, er Forstadsmuseet enig i, at den immaterielle historie, der er indlejret og bevaret i salen med tilhørende sidesal og keglebane, er vigtigere end den, der er indlejret i stuehuset.

Hvidovre rummer flere velbevarede stuehuse fra perioden, men efter nedrivningen af Frihedskroen med tilhørende sal er Risbjerggårds forsamlingslokaler de eneste, der kan bære fortællingen om det offentlige liv i Hvidovre forud for velfærdsamfundet.

Bevaring af sale og keglebane gennem indkapsling i et nybyggeri vil kunne fastholde tidsdybden i et nyt bygningskompleks og berige oplevelsesmulighederne og identitetsdannelsen.

Men kan Risbjerggård i sin helhed bevares i en meningsfuld arkitektonisk tolkning, vil det være en stor styrke for Hvidovre som en forstadskommune, som ønsker at fastholde en egen identitet.

Poul Sverrild

Museumschef, mag.art. PhD

Historiens Hus
Alarmpladsen 3
2650 Hvidovre
3649 0030

forstadsmuseet.dk

Cirkusmuseet
Hovedporten 6
2650 Hvidovre
3649 0030

cirkusmuseet.dk

Pilegården
Korsdalsvej 136
2605 Brøndby

Rytterskolen
Hvidovre Kirkeplads 1
2650 Hvidovre

